

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Rouskovou ve věci

žalobkyně: **E. B.**, narozená dne x
bytem x

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 3. 2017 č. j. x

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované, kterým byly zamítnuty námitky a potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále také jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 22. 12. 2016 č. j. x. Tímto rozhodnutím byl zvýšen podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále také „zákon o důchodovém pojištění“) a podle čl. 16 odst. 2 Smlouvy mezi Českou republikou a Kanadou o sociálním zabezpečení č. 1/2003 Sb. m. s. (dále jen „Smlouva“) s účinností od 12. 10. 2016 dílčí starobní důchod žalobkyně na částku 4 060 Kč měsíčně, od ledna 2017 pak náleží 4 173 Kč měsíčně.

2. Česká správa sociálního zabezpečení prvoinstančním rozhodnutím ze dne 22. 12. 2016 realizovala rozhodnutí ministryně práce a sociálních věcí ze dne 16. 11. 2016 č. j. x vydaného podle § 4 odst. 3 a § 106 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, kterým bylo vyhověno žádosti žalobkyně o odstranění tvrdosti, která se měla vyskytnout při provádění sociálního zabezpečení použitím ust. § 18 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění, tj. že se do rozhodného období pro stanovení osobního vyměřovacího základu nezahrnují kalendářní roky před rokem 1986, není-li však v rozhodném období alespoň pět kalendářních roků s vyměřovacím základem, prodlužuje se rozhodné období před rok 1986 tak, aby zahrnovalo ještě jeden takový rok. V případě žalobkyně se jednalo o opravu údajů v roce 1980, kdy bylo zhodnoceno pouze 305 dnů doby pojištění, z toho 290 dnů jako vyloučená doba a jako hrubý výdělek pro zbývající dobu bylo zhodnoceno 1 012 Kč. Současně bylo stanoveno, že nová výše procentní výměry dílčího starobního důchodu bude přiznána s finanční účinností od 12. 10. 2016. V poučení rozhodnutí ministryně práce a sociálních věcí je pak uvedeno, že toto rozhodnutí je konečné a není proti němu přípustný žádný opravný prostředek.
3. Žalobkyně v žalobě namítá, že ačkoliv se o přidělené adekvátní částky dílčího českého starobního důchodu snažila již od roku 2010, byl jí starobní důchod navýšen až rozhodnutím ministryně o uznání „tvrdosti“, bohužel se tak však stalo až od 12. 10. 2016 a za období od 21. 2. 2009 do 11. 10. 2016 k navýšení nedošlo. Žalobkyně má za to, že není jistě první ani poslední případ, u něhož se výše důchodu musí řešit jiným způsobem než podle daných vzorů. O možnosti podat žádost o odstranění tvrdosti ji nikdo neinformoval. Uvádí, že české důchodové zákonodárství bohužel nepočítá s výjimečnými případy, kdy se při běžně stanoveném rovníkovém výpočtu nebere do úvahy počet odpracovaných let a důchod je tak značně krácen. Žádá o posouzení, zda se nově vypočtená částka má skutečně vyplácet až od 12. 10. 2016 a ne již od 21. 2. 2009.
4. Žalovaná ve vyjádření k žalobě mimo jiné uvedla, že v daném případě ministryně práce a sociálních věcí vyhověla žádosti žalobkyně o odstranění tvrdosti zákona, když rozhodla, že výše procentní výměry starobního důchodu jí bude stanovena tak, že doba od 1. 1. 1980 do 5. 10. 1980 a následně od 1. 11. 1980 do konce tohoto roku bude vyloučena a pro stanovení osobního vyměřovacího základu ve zbylém období tohoto roku bude použit hrubý výdělek ve výši 1 012 Kč. Na základě toho žalobkyni bude nově stanovena i dílčí výše procentní výměry starobního důchodu, která jí bude přiznána s finanční účinností od 12. 10. 2016. Česká správa sociálního zabezpečení tento závěr integrovala do svého rozhodnutí a k námitkám žalobkyně pak řádně přezkoumala v žalobou napadeném rozhodnutí. Žalovaná navrhl žalobu zamítnout jako nedůvodnou.
5. Žalobkyně v replice k vyjádření žalované zrekapitulovala svoji pracovní historii z roku 1980 a předchozí průběh řízení před správními orgány. Nově namítala, že žádný z úředníků ji neinformoval o možnosti požádat ministra o odstranění tvrdosti rozhodnutí. Měla za to, že pokud by tuto informaci obdržela na začátku správního řízení, tak by byl celý její případ již vyřešen.
6. Při jednání konaném dne 23. 8. 2022 účastníci řízení setrvali na svých právních názorech a procesních stanoviscích.
7. Správní spis obsahuje především následující pro danou věc podstatné dokumenty: žádost žalobkyně o starobní důchod ze dne 15. 9. 2009, rozhodnutí ministryně práce a sociálních věcí o odstranění tvrdosti č. j. x ze dne 16. 11. 2016, rozhodnutí správního orgánu prvního

stupně č. j. x ze dne 22. 12. 2016, námitky proti rozhodnutí právního orgánu prvního stupně ze dne 10. 1. 2017, žalobou napadené rozhodnutí č. j. x ze dne 15. 3. 2017.

8. Městský soud v Praze přezkoumal dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“), napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
9. Soud ze správního spisu zjistil, že dne 15. 9. 2019 podala žalobkyně žádost o přiznání starobního důchodu od 21. 2. 2009. Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně č. j. x ze dne 9. 9. 2012 byl žalobkyni přiznán starobní důchod ve výši 1 155 Kč měsíčně ode dne 21. 2. 2009 podle § 29 písm. a) zákona o důchodovém pojištění a podle čl. 16 odst. 2 Smlouvy. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky, které žalovaný rozhodnutím č. j. x zamítl a potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Žalobkyně následně podala žádost o zvýšení starobního důchodu, kterou správní orgán prvního stupně rozhodnutím č. j. x ze dne 23. 1. 2012 zamítl. Proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podala žalobkyně dne 20. 2. 2012 námitky, které žalovaný rozhodnutím č. j. x ze dne 16. 4. 2012 zamítl a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdil. Žalobkyně poté v roce 2014 požádala ministryni práce a sociálních věcí o odstranění tvrdosti, která se měla vyskytnout při provádění sociálního zabezpečení. Ministryně práce a sociálních věcí rozhodnutím č. j. x ze dne 5. 10. 2015 této žádosti nevyhověla s odůvodněním, že při provádění sociálního zabezpečení nebyla tvrdost shledána. Žalobkyně opětovně požádala ministryni práce a sociálních věcí o odstranění tvrdosti, která se měla vyskytnout při provádění sociálního zabezpečení, dopisem doručeným Ministerstvu práce a sociálních věcí České republiky dne 16. 3. 2016. Ministryně práce a sociálních věcí rozhodnutím č. j. x ze dne 16. 11. 2016 v tomto případě vyhověla žádosti žalobkyně, neboť shledala tvrdost při provádění sociálního zabezpečení. Ve svém rozhodnutí uvedla, že bude nově stanovena dílčí výše procentní výměry starobního důchodu, která bude přiznána s finanční účinností od 12. 10. 2016. Na základě rozhodnutí ministryně práce a sociálních věcí správní orgán prvního stupně vydal rozhodnutí č. j. x ze dne 22. 12. 2016, kterým byl zvýšen starobní důchod žalobkyně na částku 4 060 Kč měsíčně. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně dne 10. 1. 2017 námitky, které žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím č. j. x ze dne 15. 3. 2017 zamítl a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdil.
10. Soud posoudil předmětnou věc následovně:
11. Podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění zjistí-li se, že *důchod byl přiznán nebo je vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, důchod se zvýší nebo přizná, a to ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží. Důchod nebo jeho zvýšení se přitom doplatí nejvýše pět let nazpět ode dne zjištění nebo uplatnění nároku na důchod nebo jeho zvýšení; pro běh této lhůty platí § 55 odst. 2 věta druhá a třetí obdobně. Důchod nebo jeho zvýšení se však doplatí ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží, v případě, že důchod nebyl přiznán nebo byl vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, v důsledku nesprávného postupu orgánu sociálního zabezpečení.*
12. V projednávaném případě není pochyb o tom, že žalobkyni nárok na český starobní důchod vznikl, a proto jí byl také přiznán. Žalobkyně nebrojí do jeho výše, ale do doby, od kdy jí

má být „nově vypočtená částečná starobní penze“ vyplácena. Zdali již od 21. února 2009 nebo jak bylo stanoveno až od 12. října 2016.

13. Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaná v prvoinstančním rozhodnutí ze dne 22. 12. 2016 realizovala rozhodnutí ministra práce a sociálních věcí (v té době Mgr. Michaely Marksové) ze dne 16. 11. 2016, č. j. x. Žalovaná uvedla, že předmětné rozhodnutí ministryně, bylo vydané podle § 4 odst. 3 a § 106 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a bylo jím vyhověno žádosti žalobkyně o odstranění tvrdosti, která se měla vyskytnout při provádění sociálního zabezpečení použitím ust. § 18 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění, tj. že se do rozhodného období pro stanovení osobního vyměřovacího základu nezahrnují kalendářní roky před rokem 1986, není-li však v rozhodném období alespoň 5 kalendářních roků s vyměřovacím základem, prodlužuje se rozhodné období před rokem 1986 tak, aby zahrnovalo ještě jeden takový rok. V případě žalobkyně se jednalo o opravu údajů v roce 1980, kdy bylo zhodnoceno podle žalované pouze 305 dnů v době pojištění, z toho 290 dnů jako vyloučená doba a jako hrubý výdělek pro zbývající dobu bylo zhodnoceno 1.012,- Kč. Současně bylo stanoveno, že nová výše pro celý výměr dílčího starobního důchodu bude přiznána s finanční účinností od 12. 10. 2016. V poučení rozhodnutí ministryně je pak jasně uvedeno, že toto rozhodnutí je konečné a není proti němu přípustný žádný opravný prostředek.
14. Žalovaná tedy v námitkovém řízení přezkoumala prvoinstanční rozhodnutí po stránce formální správnosti a správnosti výpočtu výše starobního důchodu a konstatovala, že předmětné rozhodnutí bylo vydáno v souladu s příslušnými právními předpisy.
15. Dále rovněž bylo v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí konstatováno, že způsob stanovení výše starobního důchodu žalobkyně byl již několikrát v předcházejících rozhodnutích podrobně vysvětlen, nicméně vzhledem k obsahu námitek žalovaná zdůraznila, že český zákon o důchodovém pojištění podmiňuje nárok na český starobní důchod získáním potřebné doby pojištění. Podle žalované žalobkyně nezískala potřebnou dobu pojištění jen na základě českých dob pojištění, a proto žalovaná neposuzovala nárok na tzv. národní český starobní důchod, ale posuzovala nárok žalobkyně na tzv. poměrný neboli dílčí český starobní důchod, neboť bylo nutno přihlédnout k dobám pojištění získaných v Kanadě. Pro výpočet výše českého (poměrného neboli dílčího) starobního důchodu se použije český zákon o důchodovém pojištění spolu s článkem 16 Smlouvy mezi Českou republikou a Kanadou o sociálním zabezpečení č. 1/2003 Sb. m. s. (dále také „Smlouva“).
16. Žalovaná pro posouzení vzniku nároku na český starobní důchod přihlédla v souladu s článkem 16 odst. 2 Smlouvy k době pojištění, kterou žalobkyně získala v Kanadě. Součtem doby pojištění získané na území České republiky a doby pojištění získané v Kanadě žalobkyně splnila podle § 29 písm. a) zákona o důchodovém pojištění získání potřebné doby pojištění, tj. nejméně 25 roků. Dle § 32 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění, důchodový věk ženy narozené v roce 1949 při péči o jedno dítě činí 59 roků a 4 měsíce. Podmínku věku potřebného pro vznik nároku na český starobní důchod dle § 29 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění žalobkyně splnila dnem 21. 2. 2009. K tomuto dni byl žalobkyni starobní důchod přiznán.
17. Podle čl. 16 odst. 1 Smlouvy platí, že *jsou-li podle právních předpisů ČR splněny podmínky nároku na dávku i bez přihlédnutí k dobám pojištění získaným podle právních předpisů Kanady, stanoví kompetentní instituce ČR dávku výlučně na základě dob pojištění získaných podle jejich*

právních předpisů. Druhý odstavec dodává, že pokud nárok na dávku podle právních předpisů ČR může vzniknout pouze při použití ustanovení o sčítání dob podle kapitoly 1, pak kompetentní instituce ČR: (a) stanoví teoretickou výši dávky, která by náležela v případě, že by všechny sečtené doby pojištění byly získány pouze podle právních předpisů ČR, a (b) na základě teoretické výše určené podle písmene a) stanoví výši dávky určené k výplatě podle poměru délky dob pojištění získaných podle právních předpisů České republiky k celkové době pojištění. Podle třetího odstavce se pro stanovení vyměřovacího základu pro výpočet výše dávky doby pojištění získané podle právních předpisů Kanady vylučují.

18. K výkladu citovaného článku lze odkázat na vyjádření Krajského soudu v Brně v rozsudku ze dne 13. 10. 2021, č. j. 34 Ad 3/2017 – 105, body 31 – 36: „Soud uvádí, že pro účely zjištění, zda žalobce splňuje minimální dobu pojištění, bylo nutné zohlednit i dobu pojištění v Kanadě. Zohlednit pouze dobu pojištění v ČR by v souladu s čl. 16 odst. 1 Smlouvy s Kanadou bylo možné pouze tehdy, pokud by zde získal celou minimální dobu pojištění. Žalobce dosáhl důchodového věku v roce 2012. Nárok na starobní důchod mu proto v souladu s § 29 odst. 1 písm. d) zákona o důchodovém pojištění vznikne, jestliže získal dobu pojištění nejméně 28 let. Pokud by těchto 28 let získal žalobce v ČR, k době odpracované v Kanadě by se nepřihlédlo. V ČR však žalobce odpracoval pouze 19 let. V souladu s čl. 16 odst. 2 Smlouvy s Kanadou proto žalovaná při zjišťování vzniku nároku na dávku (tj. při zjišťování dosažení potřebné doby pojištění) musela přihlídnout také k době pojištění žalobce v Kanadě. A přesně tak i postupovala. Celkovou dobu pojištění určila na 13.151 dnů, tj. 36 roků a 11 dnů. Z toho doba pojištění v Kanadě tvoří 6209 dnů. To odpovídá 17 roků (od 1. 1. 1970 do 31. 12. 1986). V osobním listu důchodového pojištění žalobce je období od 1. 1. 1986 do 31. 12. 1968 označeno jako vyloučená doba. Toto vyloučení se však nevztahuje ke stanovení doby pojištění. Do té jej žalovaná započítla. Vyloučení se vztahuje k určení osobního vyměřovacího základu. Nutnost vyloučit dobu pojištění získanou v Kanadě, přímo plyne z čl. 16 odst. 3 Smlouvy s Kanadou. Pokud jde o skutečnost, že za vyloučenou dobu osobní list označuje pouze období zaměstnání žalobce v Kanadě v roce 1986 a nikoliv i dobu předcházející tomuto roku, je tomu tak proto, že v případě žalobce je rozhodným obdobím pouze období od roku 1986 do roku 2011 (viz níže). Žalovaná proto ani v tomto ohledu nepochybila. Velmi mírně se pak s výpočtem podle citovaného článku zabýval i Nejvyšší správní soud v souvisejícím rozsudku ze dne 28. 8. 2009, č. j. 4 Ads 43/2008 – 60, kde závěry krajského soudu potvrdil.
19. V souladu s rozhodnutím ministryně práce a sociálních věcí žalovaná tedy jako rozhodné období pro stanovení osobního vyměřovacího základu žalobkyně stanovila rozmezí let 1978 až 2008. Rok 1978 proto, že je prvním celým kalendářním rokem od přiznání důchodu, v němž je evidován vyměřovací základ k české době pojištění, a rok 2008 proto, že je posledním celým kalendářním rokem před přiznáním starobního důchodu. V případě žalobkyně pak osobní vyměřovací základ činil 11 973 Kč, z toho pak vypočtený základ činil 10 942 Kč. K výpočtu plné výše procentní výměry starobního důchodu žalovaná poznamenala, že za 44 roků doby pojištění žalobkyně získala 66 % z částky 10 942 Kč, tj. po zaokrouhlení 7 222 Kč měsíčně. Dílčená procentní výměra českého starobního důchodu k datu 21. 2. 2009 tedy činila po zaokrouhlení 2 848 Kč měsíčně.
20. Žalovaná potvrdila správnost výpočtu uvedeného v prvoinstančním rozhodnutí, tedy že základního výměra starobního důchodu žalobkyně k datu 21. 2. 2009 činila 856,- Kč měsíčně a dílčená procentní výměra tohoto důchodu činila 2.848,- Kč. Dílčí starobní důchod ke dni 21. 2. 2009 představuje celkovou částku ve výši 3.704,- Kč měsíčně. Tento důchod byl dále

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. F.

valorizován, takže od ledna 2016 náležel ve výši 4.060,- Kč měsíčně a od ledna 2017 náleží dílčí starobní důchod ve výši 4.173,- Kč měsíčně.

21. Posuzování nároku žalobkyně na starobní důchod, zhodnocení všech dob pojištění, výpočet výše českého starobního důchodu a posouzení žádosti o zvýšení důchodu byly provedeny bez závad.
22. Zvýšení starobního důchodu pak bylo provedeno na základě rozhodnutí ministryně práce a sociálních věcí o žádosti žalobkyně o odstranění tvrdosti zákona. Podle § 106 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. tato rozhodnutí (rozhodnutí ministryně o odstranění tvrdosti zákona) jsou vyloučena ze soudního přezkumu, takže jak bylo uvedeno v poučení rozhodnutí ministryně ze dne 16. 11. 2016, je toto rozhodnutí konečné a není proti němu žádný opravný prostředek. Protože bylo jasně stanoveno, že finanční účinnost zvýšení starobního důchodu bude přiznána od 12. 10. 2016, je tímto rozhodnutím žalovaná vázána.
23. Lze tedy uzavřít, že žalovaná nijak nepochybila, postupovala zcela v souladu jak s rozhodnutím ministryně práce a sociálních věcí ze dne 16. 11. 2016, č. j. x, tak v souladu se zákonem o důchodovém pojištění i Smlouvou o sociálním zabezpečení s Kanadou (č. 1/2003 Sb. m. s.).
24. Soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
25. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobkyně nebyla ve věci úspěšná a žalované žádné prokazatelné náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 23. srpna 2022

JUDr. Marcela Rousková

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. F.

samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. F.